

31998L0030

1998.7.21.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 204/1

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 98/30/EK IRÁNYELVE
(1998. június 22.)
a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 57. cikke (2) bekezdésére, 66. és 100a. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 189b. cikkében szabályozott eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

(1) mivel a Szerződés 7a. cikke értelmében a belső piac egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben biztosított az áruk, személyek, szolgáltatások és tőke szabad mozgása; mivel intézkedéseket kell hozni a belső piac megvalósításának folytatására;

(2) mivel a Szerződés 7c. cikke alapján figyelembe kell venni az egyes gazdaságok fejlettségi szintjében mutatkozó különbségeket, de az eltéréseknek ideiglenes jellegűeknek kell lenniük és a közös piac működését csak a lehető legkisebb mértékben zavarhatják;

(3) mivel a földgáz versenypiacának létrehozása fontos eleme a belső energiapiac megvalósításának;

(4) mivel a szállítóvezeték-rendszereken keresztül történő földgáztranzitról szóló, 1991. május 31-i 91/296/EGK tanácsi irányelv ⁽⁴⁾, valamint az ipari végfelhasználók által fizetendő gáz- és villamosenergia-árak átláthatóságának javítását célzó közösségi eljárásról szóló, 1990. június 29-i 90/377/EK tanácsi irányelv ⁽⁵⁾ rendelkezik a belső földgáz-piac létrehozásának első szakaszáról;

(5) mivel a földgáz belső piacának kialakítása érdekében további intézkedéseket kell hozni;

(6) mivel ezen irányelv rendelkezései nem befolyásolhatják a Szerződés teljes körű alkalmazását, különösen az áruknak a belső piacon való szabad mozgására és a versenyszabályokra vonatkozó rendelkezések tekintetében, illetve nem érintik a Bizottságnak a Szerződés alapján fennálló hatáskörét;

(7) mivel a földgáz belső piacát fokozatosan kell kialakítani azért, hogy a földgázipar rugalmasan és rendezetten alkalmazkodhasson új környezetéhez és figyelembe lehessen venni a tagállamokban fennálló, eltérő piaci struktúrákat;

(8) mivel a rendszerek összekapcsolhatósága és együttműködtethetősége elősegíti a földgázágazat belső piacának kialakítását, például a gáz minőségének összeegyeztethetősége révén;

(9) mivel a földgázágazat megszervezésére és működtetésére vonatkozóan számos közös szabály megalkotása szükséges; mivel, a szubszidiaritás elvének megfelelően, ezek a szabályok kizárólag a keretrendszert megállapító általános elveket rendezik, ugyanakkor részletes végrehajtásukat a tagállamokra kell bízni, így téve lehetővé minden tagállam számára, hogy fenntartsa vagy megválassa azt a szabályozást, amely legjobban megfelel az adott helyzetnek,

⁽¹⁾ HL C 65., 1992.3.14., 14. o. és HL C 123., 1994.5.4., 26. o.

⁽²⁾ HL C 73., 1993.3.15., 31. o. és HL C 195., 1994.7.18., 82. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 1993. november 17-i véleménye (HL C 329., 1993.12.6., 182. o.), a Tanács 1998. február 12-i 17/98/EK közös álláspontja (HL C 91., 1998.3.26., 46. o.) és az Európai Parlament 1998. április 30-i határozata (HL C 152., 1998.5.18.). A Tanács 1998. május 11-i határozata.

⁽⁴⁾ HL L 147., 1991.6.12., 37. o. A legutóbb a 95/49/EK irányelvvel módosított irányelv (HL L 233., 1995.9.30., 86. o.).

⁽⁵⁾ HL L 185., 1990.7.17., 16. o. A legutóbb az 1994-es csatlakozási okmánnyal módosított irányelv.

különös tekintettel az ellátási szerződések engedélyezésére és felülvizsgálatára;

(10) mivel a földgázbehozataltól nagymértékben függő tagállamok földgázvásárlásainál a kívülről érkező földgáz különösen fontos;

(11) mivel általános szabályként a földgázágazat vállalkozásainak hátrányos megkülönböztetéstől mentesen kell tudniuk működni;

(12) mivel egyes tagállamok esetében közszolgáltatási kötelezettségek előírására lehet szükség az ellátás biztonságának, a fogyasztók és a környezet védelmének biztosítása érdekében, melyet megítélésük szerint a szabad verseny önmagában nem feltétlenül képes szavatolni;

(13) mivel a hosszú távú tervezés a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének egyik eszköze lehet, figyelembe véve annak a lehetőségét, hogy harmadik fél is igényelhet hozzáférést a hálózathoz; mivel a tagállamok figyelemmel kísérhetik a feltétel nélküli fizetési kötelezettséggel járó (take-or-pay) szerződéseket, annak érdekében, hogy megfelelő információval rendelkezzenek az ellátás helyzetéről;

(14) mivel a Szerződés 90. cikkének (1) bekezdése a versenyszabályok betartására kötelezi a tagállamokat a közvállalkozások és a különleges vagy kizárólagos jogokat élvező vállalkozások vonatkozásában;

(15) mivel a Szerződés 90. cikkének (2) bekezdése meghatározott feltételek mellett az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásokat e szabályoknak rendeli alá; mivel ezen irányelv végrehajtása hatással lesz az ilyen vállalkozások tevékenységére; mivel a 3. cikk (3) bekezdésében említettek szerint, a tagállamoknak nem kell alkalmazniuk a 4. cikket, különösen elosztási infrastruktúrájukra, hogy jogilag vagy ténylegesen ne akadályozzák a földgázipari vállalkozásokra kiszabott általános gazdasági érdekű kötelezettségek teljesítését;

(16) mivel a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a Szerződés vonatkozó, az Európai Közösségek Bírósága értelmezése szerinti szabályait, amikor közszolgáltatási kötelezettségeket írnak elő a földgázipari vállalkozások számára;

(17) mivel a tagállamoknak a nemzeti hálózat megfelelő létesítményeinek építésére vagy működtetésére vonatkozó engedélyek kiadására vonatkozóan alapvető kritériumokat és

eljárásokat kell megállapítaniuk; mivel ezek a rendelkezések nem befolyásolhatják a nemzeti jogrend azon szabályait, amelyek az érintett létesítmények építését vagy üzemeltetését engedélykötelesnek nyilvánítják; mivel azonban az ilyen követelmények nem korlátozhatják az ágazat vállalkozásai közti versenyt;

(18) mivel a transzeurópai energiahálózatokra vonatkozó iránymutatásokról szóló, 1996. június 5-i 1254/96/EK európai parlamenti és tanácsi határozat ⁽¹⁾ hozzájárul a földgázágazat integrált infrastruktúráinak fejlesztéséhez;

(19) mivel a hálózatok és közvetlen vezetékek üzemeltetésére vonatkozó műszaki szabályoknak átláthatóaknak kell lenniük, és biztosítaniuk kell a hálózatok együttműködtethetőségét;

(20) mivel meg kell állapítani a földgáz szállításával, tárolásával és cseppfolyósított földgázzal foglalkozó vállalkozásokra, valamint az elosztással és ellátással foglalkozó vállalkozásokra vonatkozó alapvető szabályokat;

(21) mivel a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára biztosítani kell, hogy bizalmassági szempontok figyelembevételével hozzáférjenek a vállalkozások belső könyveléséhez;

(22) mivel valamennyi integrált földgázipari vállalkozás könyvelésének nagyfokú átláthatóságot kell biztosítani; mivel a különböző tevékenységekre elkülönített elszámolást kell vezetni, ha ez a hátrányos megkülönböztetés, keresztfinanszírozás és a versenyt torzító egyéb jelenségek elkerülése végett szükséges, figyelembe véve a vonatkozó eseteknél, hogy könyvelési célokból a szállítás magában foglalja az újragázosítást is; mivel külön elszámolások nem követelhetők meg olyan jogi személyektől, mint például az értéktörzsek, amelyek, eltekintve kereskedési tevékenységüktől, a földgázipari vállalkozás egyetlen funkcióját sem végzik; mivel a szénhidrogén-termelésre és a kapcsolódó tevékenységekre vonatkozó integrált elszámolások az ezen irányelvben megkövetelt, a földgázágazaton kívüli tevékenységekre vonatkozó elszámolási követelmények részeként elkészíthetők; mivel a 23. cikk (3) bekezdésében megadott vonatkozó információknak – ahol ez szükséges – tartalmazniuk kell az upstream csővezeték-hálózatokkal kapcsolatos elszámolásokat;

(23) mivel ezen irányelvnek megfelelően a hálózathoz való hozzáférés nyitott és a különböző tagállamokban a piacok

⁽¹⁾ HL L 161., 1996.6.29., 147. o. A legutóbb az 1047/97/EK határozattal módosított határozat (HL L 152., 1997.6.11., 12. o.).

kellő és – adott esetben – összehasonlítható mértékű megnyitáshoz kell vezetnie; mivel ugyanakkor a piacok megnyitása nem zavarhatja meg szükségtelenül az egyensúlyt a különböző tagállamokban működő vállalkozások versenyhelyzetében;

(24) mivel a tagállamokban lévő struktúrák eltérőek és a hálózatoknak sajátos jellemzői vannak, a hálózathoz való hozzáférés szempontjából eltérő eljárások szükségesek tárgyi-lagos, átlátható és megkülönböztetéstől mentes kritériumoknak megfelelően;

(25) mivel ahhoz, hogy a földgázipar terén versenypiac jöjjön létre, gondoskodni kell az upstream csővezeték-hálózatokhoz való hozzáféréstől; mivel külön eljárás szükséges az upstream csővezeték-hálózatokhoz való hozzáférést illetően, különös figyelemmel az ilyen hálózatokra vonatkozó sajátos gazdasági, műszaki és üzemeltetési jellemzőkre; mivel ezen irányelv rendelkezései semmiképpen sem érintik az adott ország adózási szabályait;

(26) mivel a közvetlen vezetékek engedélyezésére, építésére és használatára vonatkozóan rendelkezéseket kell hozni;

(27) mivel gondoskodni kell a biztonsági intézkedésekről és a vitarendezési eljárásokról;

(28) mivel el kell kerülni a gazdasági erőfölénnyel való visszaélést és a felfaló piaci magatartást;

(29) miután néhány tagállam saját rendszerének kiigazítása során különös nehézségeket tapasztalhat, rendelkezni kell az átmeneti eltéréseket illetően;

(30) mivel a hosszú távú take-or-pay szerződések reális piaci lehetőséget jelentenek a tagállamok gázellátásának biztosítására; mivel olyan földgázipari vállalkozások esetében, amelyek take-or-pay kötelezettségeik miatt súlyos gazdasági nehézségekkel kerülnek vagy kerülhetnek szembe, rendelkezni kell ezen irányelv bizonyos rendelkezéseitől való eltérésekről; mivel ezek az eltérések nem veszélyeztetik ezen irányelv célkitűzését a földgáz belső piacának liberalizációjára vonatkozóan; miután ezen irányelv hatálybalépése után létrejött vagy megújított bármilyen take-or-pay szerződést körülményekkel kell megkötni, hogy ne akadályozzák a piac jelentős mértékű megnyitását; mivel

ezért az ilyen eltérések időben és mértékben korlátozottak és azokat átlátható módon a Bizottság felügyelete mellett kell biztosítani;

(31) mivel a még nem eléggé fejlett körzetekben a piacok és beruházások vonatkozásában sajátos rendelkezésekre van szükség; mivel az ilyen piacok és területek számára biztosított eltéréseknek időben és mértékükben korlátozottaknak kell lenniük; mivel az átláthatóság és az egységesség érdekében a Bizottság jelentős szerepet kap ezen eltérések engedélyezése során;

(32) mivel ez az irányelv a liberalizáció további szakaszát jelenti; mivel a tagállamok közötti földgáz-kereskedelemben bizonyos akadályok ezen irányelv hatálybalépése után is megmaradnak; mivel ezért a tapasztalatok figyelembevételével javaslatokat lehet tenni a földgáz belső piaca működésének javítására; mivel ezért a Bizottságnak jelentést kell benyújtania az Európai Parlament és a Tanács számára ezen irányelv alkalmazásáról;

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Ez az irányelv közös szabályokat alkot a földgáz szállítására, elosztására, ellátására és tárolására vonatkozóan. Meghatározza a földgázágazat, beleértve a cseppfolyósított földgázt (LNG) szervezésével és működésével, a piacra jutással, a hálózatok üzemeltetésével és a földgáz szállítására, elosztására, ellátására, vásárlására és tárolására szóló engedélyek kiadására alkalmazható kritériumokkal és eljárásokkal összefüggő szabályokat.

2. cikk

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. földgázipari vállalkozás: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a földgáz, beleértve az LNG-t, termelésének, szállításának, elosztásának, ellátásának, vásárlásának vagy tárolásának tevékenysége közül legalább egyet ellát és felelős az ezekhez a tevékenységekhez kapcsolódó kereskedelmi, műszaki és/vagy karbantartási feladatokért, de nem foglalja magába a végső fogyasztókat;

2. upstream csővezeték-hálózat: csővezeték, vagy csővezeték-hálózat, amely egy kőolaj- vagy gázkitermelő létesítmény részeként üzemel és/vagy épült, vagy amelyet egy vagy több ilyen létesítménytől a földgáznak feldolgozóüzembe, terminálra vagy tengerparti átféjtőállomásra történő szállítására használnak;
3. szállítás: a földgáznak az upstream csővezeték-hálózaton kívüli, nagynyomású csővezetéken való szállítása a fogyasztók ellátása érdekében;
4. szállítóvállalkozás: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely szállítási tevékenységet végez;
5. elosztás: a földgáznak helyi vagy regionális csővezeték-hálózatokon való szállítása a fogyasztók ellátása érdekében;
6. elosztóvállalkozás: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely elosztási tevékenységet végez;
7. ellátás: a földgáz, az LNG-t is beleértve, szállítása és/vagy értékesítése a fogyasztók számára;
8. ellátóvállalkozás: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely ellátási tevékenységet végez;
9. földgáztároló: földgázipari vállalkozás tulajdonában lévő vagy általa üzemeltetett olyan létesítmény, amely a földgáz tárolására szolgál, a termelési műveletekre használt rész kivételével;
10. földgáztároló vállalkozás: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely tárolási tevékenységet végez;
11. LNG-létesítmény: olyan terminál, amelyet a földgáz cseppfolyósítására vagy az LNG átféjtésére, tárolására és újragázosítására használnak;
12. hálózat: földgázipari vállalkozás tulajdonában lévő vagy általa üzemeltetett olyan szállítóhálózat és/vagy elosztóhálózat és/vagy LNG-létesítmény, beleértve a kiegészítő szolgáltatásokat nyújtó létesítményeit és a kapcsolódó vállalkozásoknak azon létesítményeit, amelyek a szállításához és az elosztáshoz való hozzáféréshez szükségesek;
13. összekapcsolt hálózat: több, egymással összekötött hálózat;
14. közvetlen vezeték: az összekapcsolt hálózatot kiegészítő földgázvezeték;
15. integrált földgázipari vállalkozás: vertikálisan vagy horizontálisan integrált vállalkozás;
16. vertikálisan integrált vállalkozás: a földgáz termelésének, szállításának, elosztásának, ellátásának vagy tárolásának tevékenységei közül legalább két tevékenységet ellátó vállalkozás;
17. horizontálisan integrált vállalkozás: olyan vállalkozás, amely a földgáz termelési, szállítási, elosztási, ellátási vagy tárolási tevékenységek közül legalább egyet ellát és más, a gázzal nem összefüggő tevékenységet is végez;
18. kapcsolt vállalkozás: kapcsolt vállalkozás a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján az összevont (konszolidált) beszámolóiról szóló, 1983. június 13-i 83/349/EGK hetedik tanácsi irányelv⁽¹⁾ 41. cikke értelmében, és/vagy társult vállalkozás az említett irányelv 33. cikke (1) bekezdésének értelmében, és/vagy ugyanazon részvényesek tulajdonában lévő vállalkozások;
19. rendszerhasználó: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a hálózatot ellátja vagy akit/amelyet a hálózatról látnak el;
20. fogyasztók: a földgáz nagykereskedelmi vagy végső fogyasztói és olyan földgázipari vállalkozások, amelyek földgázt vásárolnak;
21. végső fogyasztó: földgázt saját használatára vásárló fogyasztó;
22. nagykereskedelmi fogyasztók: azok a természetes vagy jogi személyek – amennyiben a tagállamok elismerik létezésüket –, amelyek földgázt vesznek, vagy eladnak és szállítási vagy elosztási tevékenységet sem abban a rendszerben, sem pedig azon a rendszeren kívül nem végeznek, ahol székhelyük van;
23. hosszú távú tervezés: a földgázipari vállalkozások ellátási és szállítási kapacitásának hosszú távú tervezése, figyelemmel a rendszer földgázigényének kielégítésére, a források diverzifikálására és a fogyasztók ellátásának biztosítására;
24. kialakulóban lévő piac: olyan tagállam, amelynél az első, hosszú távú földgázellátási szerződés tíz évnél nem régebben jött létre;
25. biztonság: a szolgáltatás és az ellátás biztonsága, valamint az üzembiztonság.

⁽¹⁾ HL L 193., 1983.7.18., 1. o. A legutóbb az 1994-es csatlakozási okmánnyal módosított irányelv.

II. FEJEZET

AZ ÁGAZAT SZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

3. cikk

(1) Intézményes szervezetük alapján és a szubszidiaritás elvére tekintettel a tagállamok biztosítják, hogy a (2) bekezdés sérelme nélkül a földgázipari vállalkozásokat ezen irányelv szabályai szerint üzemeltetik azzal a céllal, hogy a földgázipar terén versenypiacot valósítsanak meg, továbbá nem tesznek különbséget az említett vállalkozások között sem jogok, sem kötelezettségek tekintetében.

(2) A Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek, különösen a 90. cikknek a figyelembevételével a tagállamok általános gazdasági érdekből közszolgáltatási kötelezettségeket írhatnak elő a földgázágazatban működő vállalkozások számára a biztonságra, beleértve az ellátás biztonságát, a rendszerességre, az ellátás minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre vonatkozóan. Az ilyen kötelezettségeknek egyértelműen meghatározottnak, átláthatónak, megkülönböztetéstől mentesnek és igazolhatónak kell lenniük; a tagállamok a kötelezettségeket és bármely módosításukat haladéktalanul kihirdetik és erről értesítik a Bizottságot. Az ellátás biztonságával kapcsolatos közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének eszközeként bármely tagállam hosszú távú tervezést vezethet be, amennyiben ezt tartja szükségesnek, figyelembe véve annak lehetőségét, hogy harmadik fél is hozzá kíván férni a hálózathoz.

(3) A tagállamok abban az esetben dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák az elosztást illetően a 4. cikk rendelkezéseit, ha az említett rendelkezés alkalmazása jogilag vagy ténylegesen akadályozná az általános gazdasági érdekből előírt kötelezettségek teljesítését a földgázipari vállalkozások számára, amennyiben ez nem akadályozza a kereskedelem fejlődését oly mértékig, amely ellentétes a Közösség érdekeivel. Ezen irányelvnek és a Szerződés 90. cikkének megfelelően a Közösség érdekei közé tartozik többek között a feljogosított fogyasztókért folytatott verseny.

4. cikk

(1) Abban az esetben, ha a földgázipari létesítmények építéséhez vagy üzemeltetéséhez hatósági engedély (pl. licencia, engedély, koncesszió, beleegyezés vagy jóváhagyás) szükséges, a tagállamok vagy az általuk kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság engedélyezik az ilyen létesítmények, csővezetékek és kapcsolódó létesítmény területükön történő építését és/vagy üzemeltetését a (2)–(4) bekezdésnek megfelelően. A tagállamok vagy az általuk kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság ugyanilyen alapon engedélyeket adhat ki földgázszolgáltatóknak és a nagykereskedelmi fogyasztóknak is.

(2) Ha a tagállamokban engedélyezési eljárás működik, annak tárgyilagos és megkülönböztetéstől mentes feltételek alapján kell működnie, amelyeket bármely, földgázipari létesítmények építésére és/vagy üzemeltetésére, vagy földgáz ellátására szóló engedélyt kérelmező vállalkozásnak teljesítenie kell. Az engedélyezés megkülönböztetéstől mentes feltételeit és eljárását közzé kell tenni.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy valamely engedély megadásának visszautasítása esetén az indokok tárgyilagosak és megkülönböztetéstől mentesek legyenek, és azokról tájékoztatják a kérelmezőt. A visszautasítás indokait tájékoztatásul továbbítani kell a Bizottságnak. A tagállamok olyan eljárási rendet vezetnek be, amely lehetőséget ad a kérelmezőnek az ilyen visszautasítással szembeni fellebbezésre.

(4) A földgázellátásba újonnan bevont területek fejlesztése és általában a hatékony üzemeltetés érdekében – a 20. cikk sérelme nélkül – a tagállamok elzárkozhatnak további elosztócsővezeték-hálózat építésének és üzemeltetésének engedélyezésétől adott térségben, ha az adott térségben már kiépült a csővezeték-hálózat, vagy annak építése a tervezés szakaszában van, és ha a meglévő vagy tervezett kapacitás még nem telített.

5. cikk

A tagállamok biztosítják azoknak a műszaki szabályoknak a kidolgozását és hozzáférhetőségét, amelyek meghatározzák az LNG-létesítmények, földgáz tárolók, egyéb szállító- és elosztóhálózatok és közvetlen vezetékek hálózathoz való csatlakoztatására vonatkozó minimális műszaki tervezési és üzemeltetési követelményeit. Ezek a műszaki szabályok a hálózatok együttműködethetőségét biztosítják, tárgyilagosak és megkülönböztetéstől mentesek. Ezekről a műszaki szabványok és szabályzatok területén történő tájékoztatási eljárás megállapításáról szóló, 1983. március 28-i 83/189/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁾ 8. cikkének megfelelően értesítik a Bizottságot.

III. FEJEZET

SZÁLLÍTÁS, TÁROLÁS ÉS LNG

6. cikk

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a szállító-, földgáz tároló és LNG-vállalkozásoknak a 7. és 8. cikknek megfelelő működése érdekében.

⁽¹⁾ HL L 109., 1983.4.26., 8. o. A legutóbb a 96/139/EK irányelvvel módosított irányelv (HL L 32., 1996.2.10., 31. o.).

7. cikk

(1) Minden szállító-, földgáztároló és/vagy LNG-vállalkozás gazdaságos feltételek mellett biztonságos, megbízható és hatékony szállító-, tároló- és/vagy LNG-létesítményeket köteles működtetni, karbantartani és fejleszteni, kellő figyelemmel a környezet védelmére.

(2) A szállító-, földgáztároló és/vagy LNG-vállalkozás semmilyen esetben sem tehet különbséget a rendszerhasználók vagy azok csoportjai között, különösen nem saját kapcsolt vállalkozásai javára.

(3) Minden szállító-, földgáztároló és/vagy LNG-vállalkozás megfelelően tájékoztatja a többi szállító-, földgáztároló és/vagy elosztóvállalkozást annak biztosítására, hogy a földgáz szállítása és tárolása olyan módon menjen végbe, amely összeegyeztethető az összekapcsolt hálózat biztonságos és hatékony működésével.

8. cikk

(1) A 12. cikk vagy bármely egyéb, az információszolgáltatásra vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül minden szállító-, földgáztároló és/vagy LNG-vállalkozás megőrzi azoknak az üzleti szempontból minősített információknak a bizalmas jellegét, amelyekhez üzleti tevékenysége során jutott.

(2) A földgázszállító vállalkozások nem élhetnek vissza az általuk vagy kapcsolt vállalkozások által történő földgázvásárlásokkal vagy -eladásokkal összefüggésben azokkal az üzleti szempontból minősített információkkal, amelyeket a hálózathoz való hozzáférés biztosítása, vagy arról való tárgyalás során harmadik féltől kaptak.

IV. FEJEZET

ELOSZTÁS ÉS ELLÁTÁS

9. cikk

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az elosztóvállalkozások a 10. és 11. cikknek megfelelően működjenek.

(2) A tagállamok az elosztóvállalkozás és/vagy az ellátóvállalkozásokra kötelezettséget szabhatnak ki egy bizonyos térségben található, vagy egy bizonyos osztályhoz tartozó, vagy mindkettő szerinti fogyasztók részére történő szállítást illetően. Az ilyen szállításokra vonatkozó díj szabályozható, például az érintett fogyasztókra vonatkozó egyenlő bánásmód biztosítása érdekében.

10. cikk

(1) Minden elosztóvállalkozás gazdaságos feltételek mellett biztonságos, megbízható és hatékony hálózatot köteles üzemeltetni, karbantartani és fejleszteni, kellő figyelemmel a környezet védelmére.

(2) Az elosztóvállalkozás semmilyen esetben sem tehet különbséget a rendszerhasználók vagy azok csoportjai között, különösen nem saját kapcsolt vállalkozásai javára.

(3) Minden elosztóvállalkozás megfelelően tájékoztatja a többi elosztóvállalkozást és/vagy bármely szállító- és/vagy földgáztároló vállalkozást annak biztosítására, hogy a földgáz szállítása olyan módon menjen végbe, amely összeegyeztethető az összekapcsolt hálózat biztonságos és hatékony működésével.

11. cikk

(1) A 12. cikk vagy bármely egyéb, az információszolgáltatásra vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül minden elosztóvállalkozás megőrzi azoknak az üzleti szempontból minősített információknak a bizalmas jellegét, amelyekhez üzleti tevékenysége során jutott.

(2) Az elosztóvállalkozások nem élhetnek vissza az általuk vagy kapcsolt vállalkozások által történő földgázvásárlásokkal vagy -eladásokkal összefüggésben azokkal az üzleti szempontból minősített információkkal, amelyeket a hálózathoz való hozzáférés biztosítása vagy arról való tárgyalás során harmadik féltől kaptak.

V. FEJEZET

ELSZÁMOLÁSOK SZÉTVALASZTÁSA ÉS ÁTLÁTHATÓSÁGA

12. cikk

A tagállamoknak, vagy bármely általuk kijelölt, hatáskörrel rendelkező hatóságnak, valamint a 21. cikk (2) bekezdésében és a 23. cikk (3) bekezdésében említett vitarendezési hatóságnak feladataik elvégzése érdekében a 13. cikk alapján joguk van betekinteni a földgázipari vállalkozások könyvelésébe. A tagállamok és az általuk kijelölt bármely hatáskörrel rendelkező hatóság, beleértve a vitarendezési hatóságot is, megőrzi az üzleti szempontból minősített információk bizalmas jellegét. A tagállamok a titoktartás elvét illetően kivételeket tehetnek, ha ez a hatáskörrel rendelkező hatóságok feladatainak ellátásához szükséges.

13. cikk

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a földgázipari vállalkozások könyvelését e cikk (2)–(5) bekezdésének megfelelően vezessék.

(2) A földgázipari vállalkozások éves beszámolójukat tulajdoni rendüktől, illetve jogi formájuktól függetlenül a negyedik irányelv a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978. július 25-i 78/660/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁾ alapján elfogadott, a korlátozott felelősségű társaságok éves beszámolójával kapcsolatos nemzeti jogszabályoknak megfelelően készítik el, nyújtják be ellenőrzésre és teszik közzé.

Azok a vállalkozások, amelyeket jogszabály nem kötelez éves beszámolójuk közzétételére, beszámolójuk egy példányát székhelyükön a nyilvánosság rendelkezésére bocsátják.

(3) Az integrált földgázipari vállalkozások belső számvitelükben a hátrányos megkülönböztetés, a keresztfinanszírozás és a verseny torzulásának elkerülése céljából külön elszámolást vezetnek a földgázszállítási, -elosztási és -tárolási tevékenységeikről, adott esetben pedig összevont elszámolást a földgázzal nem összefüggő tevékenységeikről, mint ahogyan az elvárás lenne abban az esetben, ha a kérdéses tevékenységeket külön vállalkozások végeznék. Ezek a belső elszámolások minden egyes tevékenységre vonatkozóan külön mérlegbeszámolót és eredménykimutatást tartalmaznak.

Ahol a 16. cikk hatályos és a hálózathoz való hozzáférés egyösszegű díjfizetés alapján történik mind a szállítást, mind az elosztást illetően, a szállítási és az elosztási tevékenységekre vonatkozó elszámolások összevonhatók.

(4) A vállalkozások belső számvitelükben meghatározzák az eszközök és források, a kiadások és a bevételek felosztására, valamint az értékcsökkenésre vonatkozó szabályokat, az alkalmazandó nemzeti számviteli jogszabályok sérelme nélkül, amelyeket a (3) bekezdésben említett külön elszámolások vezetésénél követnek. Ezeket a szabályokat csak kivételes esetekben lehet módosítani. Az ilyen módosításokra utalni kell és azokat kellőképpen meg kell indokolni.

(5) Az éves beszámoló mellékletében szerepelnie kell minden jelentősebb ügyletnek, amelyet kapcsolt vállalkozásokkal kötöttek.

VI. FEJEZET

A HÁLÓZATI HOZZÁFÉRÉS

14. cikk

A hálózathoz való hozzáférés biztosítására a tagállamok választhatják a 15. cikkben vagy a 16. cikkben említett eljárások bármelyikét, vagy mindkettőt. Ezen eljárások esetében tárgyilagos, átlátható és megkülönböztetéstől mentes feltételeknek megfelelően kell eljárni.

15. cikk

(1) A szerződésen alapuló hálózati hozzáférés esetében a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított fogyasztók mind az összekapcsolt hálózat által lefedett területen, mind pedig azon kívül meg tudjanak állapodni a hálózati hozzáférésről, hogy ezáltal önkéntes kereskedelmi megállapodások alapján köthessenek ellátási szerződéseket. A felek a hálózati hozzáférésről szóló tárgyalásokon jóhiszeműen járnak el.

(2) Az érintett földgázipari vállalkozásokkal tárgyalásokat kell folytatni a hálózati hozzáférésre vonatkozó szerződésről. A tagállamok a földgázipari vállalkozásoktól megkövetelik a hálózat használatára vonatkozóan fontosabb üzleti feltételeik kihirdetését az irányelv alkalmazásának kezdetét követő egy éven belül és azt követően évente.

16. cikk

Azok a tagállamok, amelyek szabályozott hozzáférési eljárás mellett döntenek, megteszik a szükséges intézkedéseket arra vonatkozóan, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított fogyasztók számára akár az összekapcsolt hálózat által lefedett térségen belül, akár azon kívül, jogot biztosítsanak a hálózati hozzáférésre, közzétett díjszabás és/vagy az adott hálózat használatára vonatkozó egyéb feltételek és kötelezettségek alapján. A feljogosított fogyasztóknak e hozzáférési jog úgy is biztosítható, hogy lehetővé teszik számukra ellátási szerződések kötését olyan versenytárs földgázipari vállalkozásokkal, amelyek nem az adott hálózat tulajdonosai és/vagy üzemeltetői vagy kapcsolt vállalkozások.

17. cikk

(1) A földgázipari vállalkozások a hálózathoz való hozzáférést kapacitás hiányában megtagadhatják, illetve ott, ahol a hálózati hozzáférés megakadályozná őket a 3. cikk (2) bekezdésében említett, rájuk kiszabott közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésében, vagy a feltétel nélküli fizetési kötelezettséggel járó („take-or-pay”) szerződésekkel kapcsolatos súlyos gazdasági és pénzügyi nehézségek miatt, figyelemmel a 25. cikkben megállapított feltételekre

⁽¹⁾ HL L 222., 1978.8.14., 11. o. A legutóbb a 94/8/EK irányelvvel módosított irányelv (HL L 82., 1994.3.25., 33. o.).

és eljárásokra és a tagállamnak az adott cikk (1) bekezdése szerinti választására. Az ilyen elutasítást kellőképpen meg kell indokolni.

(2) A tagállamok megtehetik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a hálózathoz való hozzáférést kapacitáshiány vagy csatlakozás hiánya miatt megtagadó földgázipari vállalkozások elvégezzék a szükséges fejlesztéseket, amennyiben az gazdaságos, vagy ha azt egy lehetséges fogyasztó kész megfizetni. Amennyiben a tagállamok a 4. cikk (4) bekezdését alkalmazzák, kötelesek ilyen intézkedéseket tenni.

18. cikk

(1) A tagállamok kijelölik a feljogosított fogyasztókat, vagyis azokat a fogyasztókat, akik területükön jogosultak arra, hogy földgázra vonatkozó szerződéseket kössenek, vagy akiknek földgáz lehet eladni a 15. és a 16. cikknek megfelelően, amelynek során a (2) bekezdésben említett valamennyi fogyasztót figyelembe vesznek.

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy legalább a következő fogyasztókat feljogosított fogyasztókként jelöljék ki:

- földgáztüzelésű villamosenergia-termelő létesítmények, függetlenül éves fogyasztásuktól; azonban, annak érdekében, hogy villamosenergia-piacuk egyensúlyát megóvják, a tagállamok küszöbértéket vezethetnek be a hővel kapcsolt villamosenergia-termelők feljogosítása vonatkozásában, amely nem haladhatja meg az egyéb végső fogyasztókra előírt szintet. Ezekről a küszöbértékekről tájékoztatni kell a Bizottságot,
- egyéb végső fogyasztók, akik fogyasztási helyenként több mint 25 millió köbméter földgáz fogyasztanak évente.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett feljogosított fogyasztók kijelölése a piac megnyitását eredményezze, legalább az országos gázpiac teljes éves gázfogyasztásának 20 %-a erejéig.

(4) A (3) bekezdésben említett százalékos értéket ezen irányelv hatálybalépése után öt évvel a belföldi gázpiac teljes éves gázfogyasztásának 28 %-ára kell emelni, majd annak 33 %-ára ezen irányelv hatálybalépése után tíz évvel.

(5) Amennyiben az (1) bekezdésben említett feljogosított fogyasztók kijelölése olyan piacnyitást eredményez, amely meghaladja a belföldi gázpiac teljes éves gázfogyasztásának 30 %-át, az érintett tagállam módosíthatja a feljogosított fogyasztókra vonatkozó meghatározást oly mértékig, hogy az a piacnyitás következtében a teljes éves fogyasztás 30 %-ánál alacsonyabb szintre ne csökkenjen. A tagállamok a feljogosított fogyasztók

meghatározását kiegyensúlyozott módon módosítják úgy, hogy emiatt ne keletkezzék különleges hátrány a feljogosított fogyasztók bizonyos csoportjaira vagy osztályaira vonatkozóan, ugyanakkor figyelembe véve a piac meglévő szerkezetét.

(6) A tagállamok megteszik a következő intézkedéseket annak biztosítására, hogy tízéves időszak folyamán földgázpiacuk nyitottsága növekedjen:

- a (2) bekezdés második francia bekezdésében a földgáztüzelésű villamosenergia-termelő létesítményektől eltérő feljogosított fogyasztókra megállapított küszöbérték ezen irányelv hatálybalépése után öt évvel fogyasztási helyenként évi 15 millió köbméterre csökken és ezen irányelv hatálybalépése után tíz évvel fogyasztási helyenként évi 5 millió köbméterre,
- az (5) bekezdésben említett százalékos érték ezen irányelv hatálybalépése után öt évvel a belföldi gázpiac teljes éves gázfogyasztásának 38 %-ára nő és az adott fogyasztás 43 %-ára ezen irányelv hatálybalépését követően tíz évvel.

(7) A kialakulóban lévő piacok vonatkozásában az e cikkel biztosított fokozatos piacnyitás a 26. cikk (2) bekezdésében szereplő eltérés lejártá után veszi kezdetét.

(8) Azoknak az elosztó vállalkozásoknak, amelyek az (1) bekezdés szerint még nem feljogosított fogyasztók, joguk van arra, hogy a 15. és 16. cikknek megfelelően az elosztási rendszerükön belül feljogosítottak minősített ügyfelek által fogyasztandó földgázmennyiségre e fogyasztók ellátása érdekében szerződést kössenek.

(9) A tagállamok minden év január 31-ig közölik az (1) bekezdésben említett feljogosított fogyasztók meghatározására vonatkozó kritériumokat. Ezt a tájékoztatást az e cikk értelmében a piacnyitás teljesítését igazoló más megfelelő információkkal együtt megküldik a Bizottságnak, amely ezt a tájékoztatást az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* közzéteszi. A Bizottság felkérhet egy tagállamot előírásainak módosítására, ha azok a földgáz belső piacának zökkenőmentes működését illetően akadályozzák ezen irányelv helyes alkalmazását. Amennyiben az érintett tagállam e kérésnek három hónapon belül nem felel meg, a Bizottságra ruházott végrehajtási jogok gyakorlása eljárásainak megállapításáról szóló, 1987. július 13-i 87/373/EGK tanácsi határozat ⁽¹⁾ 2. cikke I. eljárásának megfelelően végleges határozathozatalra kerül sor.

⁽¹⁾ HL L 197., 1987.7.18., 33. o.

19. cikk

(1) A 28. cikkben említett időszak alatt a földgázpiacok megnyitásából adódó aránytalanságok elkerülése érdekében:

- a) a 15., 16. és 17. cikk rendelkezései értelmében egy másik tagállam rendszerében feljogosítottnak számító vásárlóval kötött földgázellátási-szerződések nem tilthatók meg, ha a vásárlót mindkét érintett rendszerben feljogosítottnak tekintik;
- b) azokban az esetekben, amikor az a) pont szerinti ügyleteket azért utasítják vissza, mert a fogyasztó a két rendszer közül csak az egyikben minősül feljogosítottnak, a Bizottság a piaci helyzet és a közös érdek figyelembevételével a visszautasító felet a kért földgázellátás végrehajtására kötelezheti a feljogosított vásárló székhelye szerinti tagállam kérésére.

(2) A 28. cikkben meghatározott eljárással és menetrenddel párhuzamosan és legkésőbb az abban a cikkben előírt időszak felének leteltét követően, a Bizottság a közös érdek figyelembevételével a piac fejlődése alapján felülvizsgálja e cikk (1) bekezdése b) pontja alkalmazását. A tapasztalatok figyelembevételével a Bizottság értékeli a helyzetet és az (1) bekezdés b) pontjára tekintettel jelentést tesz a földgázpiacok megnyitása során felmerülő esetleges aránytalanságokról.

20. cikk

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy lehetővé tegyék:

- hogy a területükön létesült földgázipari vállalkozások közvetlen vezetéken lássák el az ezen irányelv 18. cikkében szereplő fogyasztókat,
- hogy bármilyen ilyen feljogosított fogyasztó az adott tagállam területén közvetlen vezetéken legyen ellátható a földgázipari vállalkozások által.

(2) Abban az esetben, ha a közvetlen vezetékek építéséhez vagy üzemeltetéséhez hatósági engedély (pl. licencia, engedély, concessió, beleegyezés vagy jóváhagyás) szükséges, a tagállamok vagy az általuk kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság kritériumokat állapít meg a közvetlen vezetékek területükön való építésének vagy üzemeltetésének engedélyezését illetően. Ezek a kritériumok tárgyilagosság, átláthatóság és megkülönböztetéstől mentesek.

(3) A tagállamok a közvetlen vezetékek építésének engedélyezését függővé tehetik akár a 17. cikk alapján a hálózathoz való hozzáférés megtagadásától, akár a 21. cikk szerinti vitarendezési eljárás lefolytatásától.

21. cikk

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a felek a hálózathoz való hozzáféréstől szóló tárgyalások során jóhiszeműen járjanak el és arról, hogy egyikük se éljen vissza tárgyalási pozíciójával, amivel megakadályozná a tárgyalások sikeres kimenetelét.

(2) A tagállamok a felektől független, hatáskörrel rendelkező hatóságot jelölnek ki a kérdéses tárgyalásokkal kapcsolatos viták mielőbbi rendezésére. Ez a hatóság rendezi különösen a hozzáférési tárgyalásokkal és a hozzáférés megtagadásával kapcsolatos vitákat ezen irányelv hatályán belül. A hatáskörrel rendelkező hatóság következtetéseit haladéktalanul megadja vagy lehetőség szerint a vitának a hatóság tudomására jutásától számított 12 héten belül. E hatóság igénybevétele nem sérti a közösségi jogból eredő fellebbezési jogok gyakorlását.

(3) Több országot érintő viták esetén a vitarendező hatóság a rendszer használatát vagy az ahhoz való hozzáférést megtagadó földgázipari vállalkozás területén illetékes vitarendező hatóság. Ahol több országot érintő vita esetén egynél több hatóság felügyeli az érintett rendszert, a hatóságok konzultálnak az ezen irányelv rendelkezései következtetés alkalmazásának biztosítása érdekében.

22. cikk

A tagállamok megfelelő és hatékony mechanizmusokat teremtenek a szabályozás, ellenőrzés és átláthatóság érdekében, hogy elkerülhető legyen a gazdasági erőfölénnyel történő visszaélés, különösen a fogyasztók kárára, és mindenfajta felfaló piaci magatartás. Az említett mechanizmusok figyelembe veszik a Szerződés rendelkezéseit és különösen annak 86. cikkét.

23. cikk

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a földgázipari vállalkozások és a 18. cikk szerinti feljogosítottnak minősített fogyasztók elhelyezkedésüktől függetlenül hozzáférjenek az upstream csővezeték-hálózatokhoz, beleértve az ilyen hozzáféréshez kapcsolódó műszaki szolgáltatásokat nyújtó létesítményeket is, az e cikkben foglaltaknak megfelelően, kivéve az adott hálózatoknak és létesítményeknek azokat a részeit, amelyek földgázkitermelő mezőn helyi kitermelési műveletekhez használatosak. Az intézkedésekről a 29. cikk rendelkezéseinek megfelelően tájékoztatni kell a Bizottságot.

(2) Az (1) bekezdésben említett hozzáférést a tagállam a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően biztosítja. A tagállamok a tisztességes és nyílt hozzáférés céljait érvényesítik, így jutva el a versenypiachoz a földgázipar területén, elkerülve az erőfölénnyel

helyzetből adódó bármilyen visszaélést, figyelembe véve az ellátás biztonságát és rendszerességét, a rendelkezésre álló vagy ésszerű megfontolások alapján rendelkezésre bocsátható kapacitást, valamint a környezet védelmét. A következők vehetők figyelembe:

- a) a hozzáférés megtagadásának szükségessége, ahol a műszaki előírások olyan összeegyeztethetetlenül áll fenn, amelyet ésszerűen nem lehet leküzdeni;
- b) az ésszerűen nem leküzdhető nehézségek elkerülésének szükségessége, amelyek gátolhatják a szénhidrogének jelenlegi és tervezett jövőbeli hatékony kitermelését, beleértve a kevésbé gazdaságos mezőkről származó kitermelést is;
- c) az upstream csővezeték-hálózat tulajdonosának vagy üzemeltetőjének kellően megindokolt, ésszerű igényei figyelembevételének szükségessége a gáz szállítását és feldolgozását illetően, valamint az upstream csővezeték-hálózat többi használójának vagy az esetleg érintett kapcsolódó feldolgozó- vagy gázkezelő berendezések használói érdekeinek védelme; és
- d) jogszabályaik és közigazgatási eljárásaik a közösségi joggal összhangban álló végrehajtásának szükségessége a termelés vagy az upstream csővezeték-hálózat fejlesztésének engedélyezése során.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy vitarendezési szabályokat lép-
tetnek érvénybe, beleértve egy olyan hatóság kijelölését, amely független a felektől és hozzáfér minden, az upstream csővezeték-hálózatokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos viták gyors rendezését lehetővé tévő vonatkozó információhoz, figyelembe véve a (2) bekezdésbe foglalt kritériumokat és az ilyen hálózatokhoz való hozzáférés tárgyalásaiba bevonható felek számát.

(4) Több országra kiterjedő viták esetében annak a tagállamnak a vitarendezési szabályait kell alkalmazni, amelynek joghatósága alá a hozzáférést megtagadó upstream csővezeték-hálózat tartozik. Ahol több országra kiterjedő vita esetén az érintett hálózatra egy-nél több tagállam illetékessége is kiterjed, az adott tagállamok az ezen irányelv rendelkezései következtetes alkalmazása érdekében egymással konzultálnak.

rendszer épségének fenyegetettsége esetén egy tagállam megteheti a szükséges, ideiglenes védelmi intézkedéseket.

(2) Az ilyen intézkedések a belső piac működésében csak a lehető legkisebb zavart okozhatják, és hatáskörük nem lehet szélesebb, mint ami szigorúan véve szükséges a hirtelen felmerülő nehézségek orvoslásához.

(3) Az érintett tagállamnak ezekről az intézkedésekről késedelem nélkül értesítenie kell a többi tagállamot és a Bizottságot, mely határozhat úgy, hogy az érintett tagállamnak az említett intézkedéseket módosítania kell, illetve meg kell szüntetnie, amennyiben azok a közös érdekekkel ellentétben álló módon torzítják a versenyt és hátrányosan érintik a kereskedelmet.

25. cikk

(1) Ha egy földgázipari vállalkozás egy vagy több földgázvásárlási szerződésében vállalt feltétel nélküli fizetési kötelezettséggel járó „take-or-pay” kötelezettségei miatt súlyos gazdasági nehézségekbe ütközik, vagy úgy véli, hogy ilyen nehézségekbe ütközhet, az érintett tagállamhoz vagy a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság-hoz kérelmet nyújthat be a 15. cikktől, és/vagy a 16. cikktől való átmeneti eltérést illetően. A kérelmeket a tagállamok választása szerint eseti alapon a hálózathoz való hozzáférés megtagadása előtt vagy után lehet benyújtani. A tagállamok át is adhatják a földgázipari vállalkozásnak a választási lehetőséget, hogy a kérelmet a hálózati hozzáférés megtagadása előtt vagy után nyújtsa be. Ha egy földgázipari vállalkozás megtagadta a hozzáférést, a kérelmet haladéktalanul be kell nyújtani. A kérelmekhez mellékelni kell az összes vonatkozó információt a probléma jellegét és mértékét, valamint a földgázipari vállalkozás által a probléma megoldására tett erőfeszítéseket illetően.

Amennyiben alternatív megoldások nem állnak rendelkezésre, valamint figyelembe véve a (3) bekezdés rendelkezéseit, a tagállam vagy a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság dönthet úgy, hogy eltérést engedélyez.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

24. cikk

(1) Az energiapiacra fellépő hirtelen válság esetén, továbbá személyek, berendezések vagy létesítmények biztonságának, vagy a

(2) A tagállam vagy a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság haladéktalanul tájékoztatja a Bizottságot arról a döntéséről, hogy eltérést engedélyezett, az eltérésre vonatkozó összes információval együtt. Ezeket az információkat olyan összesített módon is meg lehet adni a Bizottságnak, ami lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy jól megalapozott döntést hozzon. Ezen értesítés kézhezvételétől számított négy héten belül a Bizottság kérheti, hogy az érintett tagállam vagy a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság módosítsa vagy vonja vissza az eltérést engedélyező határozatát. Amennyiben a tagállam vagy a kijelölt hatáskörrel rendelkező

hatóság négy héten belül nem tesz eleget ennek a kérésnek, a végső döntést a 87/373/EGK határozat 2. cikke I. eljárásának megfelelően hozzák meg.

A Bizottság megőrzi az üzleti szempontból minősített információk bizalmas jellegét.

(3) Amikor az (1) bekezdésben említett eltérések engedélyezése ügyében dönt, a tagállam, a kijelölt hatáskörrel rendelkező hatóság és a Bizottság különösen a következő kritériumokat veszi figyelembe:

- a) a földgázversenypiac megvalósításának célja;
- b) a közszolgáltatási kötelezettség teljesítése és az ellátás biztonságának szükségessége;
- c) a földgázipari vállalkozás pozíciója a gázpiacon és a verseny tényleges helyzete e piacon;
- d) a gazdasági és pénzügyi nehézségek foka, amelyekkel a földgázipari vállalkozások és szállítótársaságok vagy a feljogosított fogyasztók szembenéznek;
- e) a kérdéses szerződés aláírási időpontja és feltételei, beleértve azt, hogy milyen mértékben veszik figyelembe a piac változásait;
- f) a probléma megoldására tett erőfeszítések;
- g) az, hogy a vállalkozás, a kérdéses take-or-pay kötelezettségek vállalásakor ésszerű megfontolások alapján mily mértékben láthatta előre – figyelemmel ezen irányelv rendelkezéseire –, hogy súlyos nehézségek merülhetnek fel;
- h) a hálózat más hálózatokhoz való kapcsolódásának szintje és az e hálózatok közötti együttműködhetőség foka; és
- i) az a hatás, amelyet egy eltérés gyakorolhat ezen irányelv helyes alkalmazására a belső földgázpiac zökkenőmentes működése tekintetében.

Olyan, eltéréssel kapcsolatos kérelemre vonatkozó döntés, amely ezen irányelv hatálybalépése előtt megkötött take-or-pay szerződéseket érint, nem vezethet olyan helyzethez, amelyből lehetetlen gazdaságilag megvalósítható alternatív kivezető utat találni. Nem áll fenn súlyos nehézség, ha a földgáz-értékesítés nem esik a

gázvásárlási take-or-pay szerződésekben található garantált minimális átvételi mennyiség szintje alá, vagy amennyiben az érintett földgázvásárlási take-or-pay szerződések módosíthatók, vagy a földgázipari vállalkozás értékesítési alternatívákat talál.

(4) Azok a földgázipari vállalkozások, amelyek nem kapták meg az (1) bekezdésben említett eltérési engedélyt, nem tagadhatják meg, vagy a továbbiakban már nem tagadhatják meg a hálózathoz való hozzáférést valamely gázvásárlási szerződésben vállalt take-or-pay kötelezettségek miatt. A tagállamok biztosítják a VI. fejezet vonatkozó rendelkezéseinek teljesítését.

(5) A fenti rendelkezések alapján megadott eltéréseket megfelelően indokolni kell. A Bizottság a határozatot az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* teszi közzé.

(6) A Bizottság ezen irányelv hatálybalépését követő öt éven belül áttekintő jelentést nyújt be az e cikk alkalmazását illetően szerzett tapasztalatokról oly módon, hogy az Európai Parlament és a Tanács időben megvizsgálhassa e cikk esetleges módosításának szükségességét.

26. cikk

(1) Azok a tagállamok, amelyek nincsenek közvetlenül rákapcsolva bármely más tagállam összekapcsolt hálózatára, és csak egyetlen külső főellátóval rendelkeznek, eltérhetnek ezen irányelv 4. cikkétől, 18. cikke (1), (2), (3), (4) és (6) bekezdésétől és/vagy 20. cikkétől. Főellátónak azt az ellátót kell tekinteni, amely több mint 75 %-os piaci részesedéssel rendelkezik. Ez az eltérés automatikusan hatályát veszti attól a pillanattól fogva, amikor ezeknek a feltételeknek legalább egyike már nem teljesül. Az ilyen eltérésről a Bizottságot értesíteni kell.

(2) Egy kialakulóban lévő piacnak számító tagállam, amely ezen irányelv végrehajtása miatt olyan lényeges problémákkal kerülne szembe, amelyek nem kapcsolatosak a 25. cikkben említett szerződéses take-or-pay átvételi kötelezettségekkel, eltérhet ezen irányelv 4. cikkétől, 18. cikk (1), (2), (3), (4) és (6) bekezdésétől és/vagy 20. cikkétől. Ez az eltérés automatikusan hatályát veszti attól a pillanattól fogva, amikor a tagállam már nem minősül kialakulóban lévő piacnak. Az ilyen eltérésről a Bizottságot értesíteni kell.

(3) Ahol ezen irányelv végrehajtása egy tagállam földrajzilag korlátozott térségében lényeges problémákat okozna, különösen a szállítási infrastruktúra fejlesztését illetően, valamint a beruházások ösztönzése céljából, az adott tagállam átmeneti eltérést kérhet a Bizottságtól ezen irányelv 4. cikkétől, a 18. cikk (1), (2), (3), (4) és (6) bekezdésétől és/vagy 20. cikkétől, az adott térségben folyó fejlesztések vonatkozásában.

(4) A Bizottság megadhatja a (3) bekezdésben említett eltérést, különösen a következő kritériumokat figyelembe véve:

- olyan infrastrukturális beruházások szükségessége, amelyek üzemeltetése versenypiaci környezetben nem lenne gazdaságos,
- a szükséges beruházások szintje és megtérülési kilátásai,
- az érintett térségben lévő gázhálózat mérete és színvonala,
- az érintett gázpiac kilátásai,
- az érintett térség vagy régió földrajzi mérete és jellemzői, és
- társadalmi-gazdasági és demográfiai tényezők.

Eltérés csak akkor engedélyezhető, ha ebben a térségben nem épült ki gázinfrastruktúra, vagy az tíz évnél nem régebben lett kiépítve. Az időleges eltérés nem haladhatja meg a tíz évet attól az időponttól számítva, amikor a térségben először biztosították a gázellátást.

(5) Mielőtt a (4) bekezdés értelmében határozatot hozna, a Bizottság tájékoztatja a tagállamokat a (3) bekezdés szerint benyújtott kérelmekről, tiszteletben tartva az adatok bizalmas jellegét. Ezt a határozatot, valamint az (1) és (2) bekezdésben említett eltéréseket az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* hirdetik ki.

27. cikk

(1) Ezen irányelv hatálybalépésétől számított egy éven belül a Bizottság jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak azokról a harmonizációs követelményekről, amelyek nincsenek ezen irányelv rendelkezéseire kötve. Szükség esetén a Bizottság a jelentéshez harmonizációs javaslatot csatol, amelyet szükségesnek lát a belső földgázpiac hatékony működtetéséhez.

(2) Az Európai Parlament és a Tanács e javaslat benyújtását követő két éven belül közli a javaslatra vonatkozó álláspontját.

28. cikk

A Bizottság felülvizsgálja ezen irányelv alkalmazását, és jelentést nyújt be a földgázpiac belső piacának működésével és a 3. cikkben

említett általános szabályok végrehajtásával kapcsolatban szerzett tapasztalatokról annak érdekében, hogy az Európai Parlament és a Tanács a tapasztalatok figyelembevételével kellő időn belül mérlegelhesse a földgázpiac további fejlesztésére vonatkozó rendelkezések lehetőségét, mely ezen irányelv hatálybalépését követően tíz évvel válik hatályossá.

29. cikk

A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek a 30. cikkben meghatározott időpontot követő legfeljebb két éven belül megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

30. cikk

Ez az irányelv az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő 20. napon lép hatályba.

31. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Luxembourgban, 1998. június 22-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

J. M. GIL-ROBLES

a Tanács részéről

az elnök

J. CUNNINGHAM